

Základní škola a Mateřská škola Ústí nad Labem, SNP 2304/6, příspěvková organizace

Školní program environmentální výchovy (ŠPEV) Základní školy a Mateřské školy Ústí nad Labem, SNP 2304/6, příspěvková organizace

Každá škola by měla mít vytvořenu koncepci rozvoje školy, jejíž nedílnou součástí je školní program environmentální výchovy. Dokument je výhradně v písemné podobě a spolu s koncepcí je umístěn na veřejném místě – na nástěnce školy, na úřední desce, na stránkách školy. Tím je umožněno nahlížet do něj všem pedagogickým pracovníkům, provozním zaměstnancům, žákům, zákonným zástupcům, zřizovateli i široké veřejnosti.

ŠPEV je strategický dokument environmentální politiky školy. Měl by být v souladu s obsahem učiva a očekávanými výstupy vymezenými v RVP ZV a osnovami ŠVP ZV. Obsah dokumentu je průběžně aktualizován a upravován školním koordinátorem. Jsou zde zapracovány konkrétní aktivity školy včetně mimoškolních. U nich jsou pak uvedeni konkrétní garanti jednotlivých činností, kteří odpovídají za jejich kvalitní realizaci.

ŠPEV je zpracováván ve dvou úrovních – dlouhodobý plán k trvale udržitelnému rozvoji (TUR) a roční plán, jež z dlouhodobého plánu TUR vychází. Dlouhodobý plán TUR je dokladem komplexní a celkové výchovy k TUR na škole. V něm jsou zohledněna specifika školy i z pohledu dalšího jejího rozvoje, zvolených strategií a sledovaných indikátorů.

Součástí ŠPEV je snaha o ekologizaci provozu školy. Hlavním cílem je snižování negativních vlivů na životní prostředí či vnášení ekologického aspektu do materiální lidské činnosti a do myšlení a chování lidí. Výraz ekologizace lze vyjádřit i slovy - ekologicky šetrné chování.

Ekologizace je úzce spojena s výchovně vzdělávacím procesem, ne jenom sbírkou jednorázových akcí či dílčích školních projektů. Přístup k tomuto procesu musí být systematický s dlouhodobou perspektivou a uplatněním principů udržitelnosti.

Školní tým

Mezi členy školního týmu patří koordinátor EVVO, pedagogové, provozní zaměstnanci, a zástupci ředitelky školy. Za pedagogy pracují v týmu dva učitelé; jeden za 1. stupeň a jeden za 2. stupeň. Jedná se o pedagogy, kteří mají „blízko“ k předmětům ze vzdělávacích oblastí Člověk a příroda. Z provozních zaměstnanců je členem týmu školník a vedoucí školní jídelny.

Odpovědnost jednotlivých členů:

Koordinátor EVVO má na starosti realizaci EVVO na škole po všech liniích; svolává školní tým k pravidelným schůzkám, které sám vede a řídí.

Učitelé zajišťují, aby se environmentální výchova propojovala napříč všemi ročníky s ohledem na věkové zvláštnosti žáků.

Školník dohlíží na separaci odpadu, sběr elektrozařízení a baterií, nakupuje ve velkých baleních ekologicky šetrné čisticí prostředky, zimní posyp, úsporné žárovky atd. Jednou měsíčně zapisuje spotřebu elektrické energie, vodu, stav vytápění. Vše porovnává s rokem předchozím a vyvozuje závěry.

Vedoucí školní jídelny zajišťuje odvoz odpadu ze školní jídelny firmě, která zbytky kompostuje. Nakupuje velká balení potravin a usiluje o předcházení vzniku odpadů. Dohlíží na šetření energiemi a vodou při vaření.

Výsledky SWOT analýzy

Silné stránky

- ustanovení koordinátora EVVO,
- možnost dalšího vzdělávání pro management a ostatní pedagogy,
- zateplení budovy,
- plastová okna ve všech budovách,
- materiální vybavení školy, vybavení ICT technikou, zasíťování školy, WIFI v kabinetech,
- dvě učebny v přírodě,
- školní pozemek se záhony,
- okolí školy v udržovaném stavu,
- zájem managementu školy o kvalitní environmentální výchovu,
- implementace EV do předmětů,
- pestrá nabídka volitelných předmětů s tematikou EV,
- kvalitativně i kvantitativně zajištěná mimoškolní činnost žáků,
- využívání zajímavých metod a forem práce.

Slabé stránky

- slabý základ v přírodovědných předmětech (nedostatek aprobovaných učitelů přírodopisu),
- minimální spolupráce s podniky,
- časová zaneprázdněnost pedagogů.

Příležitosti a vize

- konference, přednášky, semináře v oblasti environmentální výchovy,
- informování o možnostech úspor,
- zveřejňování informací o nákladech na spotřebu energií, vody, odvoz odpadu,
- spolupráce s externím prostředím,
- spolupráce (partnerství) s okolními školami,
- grantové výzvy zasílány elektronicky,
- spolupráce se zahraničními školami, přeshraniční spolupráce,
- vzdělávací akce pořádané přímo na škole nebo v blízkém okolí,
- užší spolupráce se zřizovatelem,
- zapojení školy do projektů,
- dotované vzdělávací programy,
- finanční podpora ekologických aktivit na škole,
- materiály a metodická pomoc od Krajského úřadu Ústeckého kraje,
- pravidelná setkávání koordinátorů na školách v kraji.

Rizika

- nedostatek finančních prostředků,
- konkurence škol, které jsou umístěny v blízkosti naší školy,
- chybějící školení pro vedení školy a pedagogy pro tvorbu dokumentů,
- konzumní způsob života našich žáků a jejich zákonných zástupců.

Dlouhodobý plán výchovy k udržitelnému rozvoji na období 2019 – 2022

Vize školy

Vizí Základní školy a Mateřské školy Ústí nad Labem, SNP 2304/6, příspěvková organizace je stát se *školou udržitelného rozvoje*. K tomu je třeba mít jasné a srozumitelně nastavené cíle, k jejichž dosažení je nutné využívat všechny nástroje EVVO.

K naplnění vize si škola stanovuje tyto dlouhodobé cíle:

- první stupeň Školy udržitelného rozvoje,
- koordinátor EVVO musí mít zajištěn kariérní růst,
- škola zajistí i ostatním pedagogickým pracovníkům DVPP v oblasti environmentální výchovy,
- žáci a zaměstnanci školy se budou snažit o maximální ekologizaci provozu školy.

Strategie k dosažení dlouhodobých cílů:

- finanční zajištění EVVO - sledování výzvy vypisované Krajským úřadem Ústeckého kraje (granty), úsilí o sponzorské dary,
- zapojení co nejvíce pracovníků školy do DVPP v oblasti EVVO, získat si je „na svou stranu“, aby přemýšleli proenvironmentálně,
- probouzení a prohlubování v žácích zájem o environmentální výchovu, o poznávání přírody a životního prostředí,
- seznamování žáků s principy udržitelného rozvoje tak, aby je uplatňovali ve svém životě,
- motivace žáků pro celoživotní učení,
- výuka je směřována k odpovědnosti žáků za své zdraví, ke zdravému životnímu stylu,
- pokračování ve spolupráci s Klubem ekologické výchovy (jsme členem KEV),
- navázání spolupráce s Přírodovědeckou fakultou UJEP v Ústí nad Labem, se základními školami,
- zapojování školy do projektů,
- podpora ekologizace provozu školy.

Krátkodobé cíle:

- usilovat o první stupeň Školy udržitelného rozvoje,
- vypracovat smysluplný Školní program environmentální výchovy,
- naplánovat akce v oblasti environmentální výchovy,
- realizovat a organizovat kroky v ekologizaci provozu školy (šetření energiemi, vodou, čisticími prostředky, sběr starého papíru, plastů, umělohmotných víček, elektrozařízení, baterií).

Strategie k dosažení krátkodobých cílů:

- vypracování dlouhodobého a krátkodobého školního plánu EVVO,
- plánování zajímavých akcí zaměřených na EVVO, které by byly přístupné i pro zákonné zástupce a širokou veřejnost,
- podpora efektivního školního týmu.

Nástroje EVVO

Aby mohla být na škole realizována kvalitní environmentální výchova, je třeba dobře znát klíčové nástroje EVVO:

- legislativní – mají většinou doporučující charakter
- ekonomické – finanční prostředky od státu a kraje; jak podpora přímá (krajská střediska EVVO, krajské soutěže, krajské konference, vytváření sítě škol, ekoporadenství – vše směřující k udržitelnému rozvoji), tak podpora nepřímá (finance na podporu ekologizace provozu škol, zřizování nových učeben v přírodě a naučných stezek, rozvoj sítě středisek a center ekologické výchovy),
- institucionální – státní a veřejné instituce (školy, DDM, informační střediska, zooparky, botanické zahrady, ekoporadenská centra atd.), dále pak střediska ekologické výchovy, specializované knihovny a knihkupectví, turistická a informační zařízení, poradenská centra apod.).

Klíčové kompetence stanovené koordinátorem EVVO (v souladu s RVP ZV a ŠVP ZV)

Environmentální výchova vede k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

žák

- využívá konkrétní metody, způsoby, postupy práce, které je povedou k získávání poznatků, jež uplatní v praktickém životě,
- učí se a objevuje s chutí nové poznatky a zkušenosti, využívá je v praktických situacích a v dalším učení,
- učí se spontánně i vědomě,
- započatou práci dokončí,
- klade si otázky, hledá na ně odpovědi,
- projevuje vlastní touhu po vědění a chápe to, co se kolem něj děje,
- využívá poznatky ze světa lidí, přírody a techniky při praktických činnostech a pro orientaci v prostředí, ve kterém žije,
- učí se srovnávat své výsledky práce s ostatními, sleduje svůj vlastní pokrok, pokouší se zhodnotit výkon svůj a ostatních,
- všímá si souvislostí mezi jevy,
- získává vědomosti z různých pramenů a zdrojů a získané poznatky dává do souvislostí,
- kriticky zhodnotí své výkony.

Kompetence k řešení problémů

žák

- všímá si dění a problémů kolem sebe a učí se je pochopit, rozpoznat, přemýšlet o nich, promýšlet postupy, jak je řešit a řešit je,
- při řešení hledá a nachází shodné, podobné, odlišné znaky,
- rozlišuje správná a chybná řešení,
- hledá různé způsoby řešení a ty posléze ověřuje v praktickém životě, přichází s novými kreativními řešeními,
- chápe, že vyhýbáním se problémům nic nevyřeší, jen je prohlubuje a řešení oddaluje,
- učí se obhájit svá rozhodnutí a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

žák

- vyjadřuje se vhodně formulovanými větami, komunikuje kultivovaně,
- vyjadřuje své pocity, myšlenky, prožitky vhodnými vyjadřovacími prostředky, a to ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí,
- vyjadřuje svůj vlastní názor,
- komunikuje bez ostychu jak s vrstevníky, tak s dospělými,
- učí se promlouvat na veřejnosti, zapojovat se do diskuse, řešit konflikty,
- učí se naslouchat druhým,
- využívá prostředky ICT.

Kompetence sociální a personální

žák

- plánuje, řídí a organizuje, zvažuje rizika, umí zhodnotit,
- je odpovědný, samostatný při svém rozhodování, zároveň citlivý a ohleduplný,
- spolupodílí se na pohodové atmosféře v pracovním týmu, ve skupině spolupracuje,
- dokáže se zdravě prosadit, ale i podřídit se většině, respektuje dohodnutá pravidla, přijímá kompromisy.

Kompetence občanské

žák

- je zodpovědný ke svému zdraví a dbá o zachování bezpečného prostředí (přírodního i společenského),
- respektuje kulturní prostředí, ve kterém žije,
- pozitivně přijímá a vnímá tradice, kulturní dědictví, umělecká díla,
- podílí se na rozvoji životního prostředí.

Kompetence pracovní

žák

- účelně a smysluplně využívá volný čas,
- dokáže si vybrat z nabídky zájmové činnosti podle svých zájmů a dispozic,
- umí odmítnout nevhodnou nabídku trávení volného času.

Mgr. Ramona Grohová – koordinátor EVVO

Mgr. Helena Svobodová – člen ekotýmu

Mgr. Helena Vimmerová – člen ekotýmu

Ivo Matys – člen ekotýmu

Marie Pokorná – člen ekotýmu

Mgr. Ramona Grohová
ředitelka školy